

მედი

№ 22
წელიწადი
მარტი
1914

წლიურად 7 მანეთი
ნახევარი წლით 4 მანეთი
თვეურად 4 აბაზი

ცალკე ნუმრის ერთი შაური.
წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილ-
ნაწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი და-
ნარჩენი კიდევ ნაწილწლით. საზღვარგარეთ წლიურად
14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვეურად 6 აბაზი.

ოთხშაბათი 29 იანვ.
მისამართი: Кутаисский Гимназический ул.
„Б. Киракозова“
Ивановская, д. Чилалдзе.

ყოველდღიური გაზეთი ტელეფონი № 149.

ყოველდღიური საკონსტიტუციო და სალ. სტრუ-
ქტურა გაზეთი

„მედი“

ხელის მოწერა მიიღება 1914 წლისთვის

გაზეთში ახლა მონაწილეობას მიიღებენ წევრნი ცნობილი პუბლიცისტები, პუბლიცისტ-
ტები და კარტოგრაფები.

გაზეთის ფასი:

ერთი წლით 7 მანეთი.
ნახევარი წლით 4 მანეთი.
ერთი თვით 4 აბაზი.

და ცალკე ნუმრის 1 შაური.

გაზეთის წლიური დასაკვეთი ფასის გადახდა ნაწილ-ნაწილათა შეიძლება ამ
სახით: ხელის მოწერის დროს—სამი მანეთი, პირველი მისი—ორი მანეთი და
პირველი ეკენისთვის—ორი მანეთი. საზღვარგარეთ გაზეთი წლიურად ღირს
14 მ., 1/2 წ.—8 მ., თვეურად 6 აბაზი.

სოფლის მსწავლეობებსა და სოფლის უფასო წიგნსაცავ-სამკითხველოებს გაზე-
თი ეთმობათ წლიურად 5 მ., ნახევარ წლით 3 მანეთად და თვეურად 3 აბაზით.
მისამართი რედაქციისა და კანტორისა: Кутаис, редакция газ. „МЕДИ“ ამ მისამარ-
თით უნდა გამოგზავნოს დასაკვეთი ფულიც და სხვ. ივანოვის ქუჩა.

პირველი კერძო სამეცნიერ- სპეციალისტი აქიმი

მუდმივი საწოლებით თ. ა. რედაქციის სახლი თეთრ ხიდან.
ავტომატურად მიიღებენ ყოველდღე:

დ ი ლ ი თ .
ა. ა. შანაძე—უფლის, ცხვირის, ყურისა და ქირურგიული. 1—2
ბ. ს. ნადარაძე—შინაგანი და გულ- 10—12
ვ. ა. რედაქციის—ღოსტაქარი, ქალთა, საბავშვო 11—12
შ. დ. პეტროვი—კანის, ათაშენი, ვენერ. 12—2
გ. ა. ჯაფარიძე—სახსრ., ქალთა და შინაგ. 12 1/2, 2

ს ა ლ ა მ თ .
გ. ჯ. ქარაქიშვილი—თვლის 4 1/2—5 1/2
გ. ა. ჯაფარიძე—სახსრ., ქალთა და შინაგ. 5 1/2—6 1/2
სამედიცინო მოწოდებით სარგებლობა: სანაღობო კაბანერა: სისხლს, შარ-
დის, ნახველისა და სხვ. შესამოწმებლათ. ძიძის შემოწმება, ყვავილის აცრა,
606—914 შესხმა კონსულტაციურად. არის ცალკე ოთახები მძიმე ავადმყოფე-
ბისა და მშობიარეთათვის. რჩევა 10 შაური, აპერაცია და კონსულტაცია მორი-
გებით. საწოლები 3 მანეთიდან და ამაზე მეტად. აქმთა მუდმივი მორიგობა.
ტელეფონი № 53
სამედიცინო დირექტორი—ვ. ა. ჯაფარიძე.

ამერიკული ვაჭების სანერგო ქუთაისში „კლდე უღრუღი“

ყოველთვის ურჩევს მიწის ნიადაგის მხედვეთი შესაფერი დაძირებული ვაჭების
არჩევას, აფრთხილებს მემამულეებს რეპესტრისზე დამყნო ვაჭების ხმარებისაგან,
რომელიც იძლევა ნაკლებ მოსავლას და ღვირვ ღირსებით ნაკლები ხარისხის
გამოდის, და რომელიც აწვევს ყველაზე მეტს სიკვამლე და ავადმყოფობას საძირზე.
დამზადებული გვაქვს გასაყიდად: ცოლიკოური, კრახუნა, ციკა, წვანე, რკა-
წითელი, საფერავი, ოცხანური და ბევრი სხვა ჩვენებული და ევროპული ჯიშ-
ისა და აგრეთვე საგზომ საკმელი ყურძნის ჯიშის, რომლებიც დამყნო სხვადა-
სხვა საძირზე ყოველნაირი ნიადაგის მიწებისათვის. საღვინე ღვინის ვაჭების ფა-
სი—1000—65 მან. პრესკურანტი იგზავნება უფასოდ.

1914 წლის 2 იანვრიდან 2 января 1914 года
ქუთაისში, კირაკოზოვისა და ივანოვის ვ. კუთაის на Гимназической ул.
სახლში, ბუღვრის პირდაპირ გაიხსნა в д. Киракозова и Оганова открыта
კანტორა КОНТОРА
ნოტარიუსის ვ. ა. კოკოშავისა. НОТАРИУСА В. П. КОКОШЕВА.

აქიმი კ. თ. ტყეშელაშვილი.
ღებულობს ავადმყოფებს
შინაგანი, გულ-კუდა, კანის) ვიტუ-
შინის სახლი, აფთაქის უკან, პუშკინის
ქუჩიდან ტელეფონის შესახვევში. თ.

აქიმი ი. ჩარეჭილი იღებს კანისა
და ვენერული ავადმყოფ-
ებს მხოლოდ დღით 12—2 ს., საღ.
6—8 ს. სხვა დროს აქიმი საავადმყოფო-
შია.

მისამართი: გაგარინის ქუჩა, პოლიციის
გვერდით, ფარალოვის სახლში. თ.

აქიმი დ. ჯაფარიძე იღებს შინაგა-
ნის, ბავშვის, აგრეთვე ყე-
ლის, ცხვირისა და ყურის სნეულებით
ავადმყოფებს. თფალის ქუჩა სახლი ნი-
ქარაძისა.

ყოველდღიური საკონსტიტუციო და სალ. სტრუ- ქტურა გაზეთი

წელიწადი 7 მანეთი
ნახევარი წლით 4 მანეთი
თვეურად 4 აბაზი

ცალკე ნუმრის ერთი შაური.
წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილ-
ნაწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი და-
ნარჩენი კიდევ ნაწილწლით. საზღვარგარეთ წლიურად
14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვეურად 6 აბაზი.

ნებს. შეგერდი და მოგახსენე: ახლა კი
თავისუფალი ბაზნდებით, ჩემგან გამოთხო-
ვილი დრო გავიდა და მეტს აღარ შეგა-
წუხებთ-მეთქი კითხვით.

ტხოვნული დღით დაინტერესდა
გაგონილით და თავისებური ოხუნჯური
კილოთი მიბანა: „დაუკარი, გიგი ნუ
ხარ, კარგი რამა ყოფილიყო.“
შეუღებდა კითხვას. მოხუცებული ისე
მძლავრად მოიცვა ღრმის შინაარსმა,
რომ დამხმარის დროც დაავიწყდა და
გამხუცებული კითხვისაგან დიდიხანა რომ
შეგერდებოდა ხოლმე, მაშინვე მომა-
ძახებდა: „დაიწყე კითხვა, ჩქარა გავი-
გოთ ლეონიძე რა გზას დაადგება, ხიმ-
შიაშვილი რას იზამს, ქეთევანი როგორ
გადარჩება“-ო და სხ.

საოცებო სანახაობას წარმოადგენდა
ბიძა ჩემი პრესის გათავისების: მან რაღაც
ზეტყვევითი სახე შეიშალა, ბეჭედილი
ტყვევითი ცალიკოდა ქუთუთოებზე და
წარმოსთქვა: „ღვთისაგან ნაკურთხი ყოფი-
ლა ის ხალხი, რომელშიც ადისთანა დი-
დებული ნაწარმოებებით იფაქიხებენ მი-
ყურებელ-მსმენელები გულსა და გონე-
ბასაო“. მეორე დღესვე დაიბარა თავისი
თან თფილისის სასულიერო სემინარიის
მოწაფეები ჩემი უმცროსი ძმა და ბიძა-
შვილი, უბოძა მათ ფული და დაავალა,
რომ უსათუოდ წასულიყვნენ თეატრში,
როდესაც „სამშობლო“ დაიდგებოდა,
და საზოგადოებრივ ნება მისცა მათ ევლოთ
ქართულ თეატრში!

თუ სამოცდა ათი წლის ასაკის
გაცივებულ გულს ესოდენ ღრმად ჩას-
წვდა სასცენო ნაწერის ძალი, ისიც მარ-
ტა წაითხვით, ადვილი წარმოსადგენია,
რა ვაჟსაზღვრელ, შემეხვედრე და დამა-
ტყვევებელ საშველებას უნდა შეადგენ-
დენ შენს ხელში, მაღალხარისხიანო
მსახიობო, მხატვრული ნაწარმოებნი,
რომლებსაც, როგორც ამოვბენ, სასწა-
ულბრძოლად ასახიერებ სცენაზე, გრძნე-
ული ძალით ამოძრავებ მოქმედების გმი-
რებს და ქალღმერთ დამწერელ ზღაპარს
ჰქმნენ (მეყურებელთათვის სინამდვილეთი)
თვით წრე შენი მათაყვანებლობისა, რო-
მელიც აგრე მჭიდროდ შემოგტყვევია
გარს, უკეთესი დამტკიცება ნათქვამისა
და მანერნული იმისი, რომ მაღალი ხე-
ლოვნების წყალობით ხელში გიგდია
გორგალი მსმენელებს. გულის ცოცხალი
ძაფებისა და საითაც გაიწვევ, ყველანი
თან მოგდევნე, რა გუნებაზედაც გსურს,
იმაზე აყენებ დღესა და ზაქარასა.

სამშობლო სცენის მშვენიერად საგუ-
ლისხმოა, რომ შენი ამავის დამსახურის
დღე დაერთო დავით აღმაშენებლის სხე-
ლების დღეს, შენი პატივისცემის დღე
შეგება საქართველოს აღდგენა-გაერთიან-
ების ზოგანების დღეს მეთორმეტე საუ-
კუნეში.

სამწუხაროდ, დღესაც დაქსაქსულია
ქართველობა, დღესაც აუარებელი ქართ-
ველობა მოწყვეტილია სამშობლოს ძუ-
ძის, დღესაც ისევ პირგახსნილია საზა-
რელი იარა ქართველი ერის სულიერი
მთლიანობისა. გისურვებ მ-ელი ჩემი არ-
სებით, რომ სცენაზე შედგინო შენს
შეღებებს ჩქარა გაეტრათ თფილისიდან
ეგ შენგან სახელოვნოდ ამოხვეული გორ-
გალი ქოვრული შემეცნების საინგილო
მესხეთ-აჭარა-ქობულეთის, დღეს მიფერ-
ფული, ქართველობაში და ამით შენი
ამავის დამსახურის დღე გამხდარიყოს
ქართველი ერის მთლიანობის დასაბამად.
სალამი და პატივი შენ, მაღალი ხე-
ლოვნების ნათელმისილო მოციქულო!
მარად შენი მოყვარული მდამალი
ეპისკოპოსი ლეონიდა.

ახალი ამბავი.
27 იანვარს ქალაქის საბჭოს მორიგ
სხდომაზე დადგინეს, რომ ქალაქის მუ-
ნიციპალური საკმების პროექტის შე-
დგენა ნ. ნიკოლაძეს მიენდოს თანახმა

„მედი“

ორ შაბათიდან, 27 იანვრიდან ნაწევრები იქნება
ახალი პროგრამა.

კატეგორიული

მხოლოდ სამი დღით ახალი დიდ შესანიშნავი სუ-
რათი პირველი რუსული მხატვრული „ტანაგარას“
ოქროს სერიიდან მხოლოდ დიდებისთვის

ბ ა ი ა დ ე რ კ ა ს თ გ ა ლ ე ბ ი .
სენსაციური ტრაგედია 3 მოქმედ. იმპერატორის თეატრის დამსახურებულ მსახი-
ობთა მონაწილეობით.

III.

როგორ ლაპარაკობდა ინგლისურად

მ ა გ ს ლ ი ნ დ ე რ ი .
ძლიერ კომიკური სურათი მაქს ლინდერის მონაწილეობით.
ბავშვებსა და მოწაფეებს არ შეუძლიათ თეატრში შესვლა. დიდი ხარჯების გამო
ამ სურათების შესაძენათ ღირებულება იძულებულია ცოტათი ფასები აუწიოს.

ანონსი: ხუთშაბათიდან, 30 იანვრიდან ნაწევრები იქნება სენსაციური სურათი

ოთხი ცეკვა ფ ა ნ გ ო .

18 დეკემბრიდან
დაიწყეთ ხელის მოწერა

ია ეკლამის (ა. ცანცაძის) მოთხრობათა-მეორე ტომის გამოსაცემად
წიგნი შეიცავს 400—500 გვერდს დართული ექმნება ავტორის სურათი,
ფაქსიმილე და კრიტიკული განხილვა.
წიგნი გამოიცემა ავტორის ხელმძღვანელობით სუფთად და ლამაზად.
ხელის მოწერა მიიღება ბან კ. ოცხელის, თ. მთავრიშვილის, ი. კვიცარიძის,
„პროვინციის“ წიგნის მაღაზიებში და კერძო ივნტებთან.
ფასი ხუდის მომწერათვის ერთი მანეთი.
მიწერ-მოწერა მხოლოდ ავტორთან, შემდეგის მისამართით: ქუთაისი, კათოლიკე-
თა ქუჩა სახლი ხოჯეგანოვისა.
გამომცემელი აპ. ცინცაძე.

მის მიერ წარმოდგენილი პროექტის იმ ცვლილებების მოხდენით, რაც ამ პროექტში ქალაქის საფინანსო და სამშენებლო კომისიამ შეიტანა, გასამრჯელოთ და ხარჯების დასაფარავათ ნიკოლაძეს კომისიის მიერ დადგენილი ერთნახევარი პროცენტის ნაკლებად მიეცემა ორი პროცენტი იმ ჯამიდან, რომელსაც სამინისტრო დამატკიცებს.

◆ საბჭოს ამავე დღის სხდომაზე მოხსენდა ოლქის მხრუნველის წინადადება რეალური სასწავლებლის შესახებ და მიიღო საშკალო კომისიის 23 იანვრის სხდომის დადგენილება. საშკალო კომისიის დადგენილი ქონდა, ეგზემპლარული ოლქის მხრუნველის წინაშე, რომ მის მიერ განზრახული ტექნიკური სამრეწველო შკოლის გახსნა დაეჭარბებინა. ქუთაისის ქალაქის გამგეობა სასწავლო მთავრობას ამ შკოლის სასარგებლოდ სწორავს სალორის აგარაკში 50 დესეტინა მიწას და 40 ათას მანეთს. რეალური სასწავლებლის გახსნისთვის საშკალო კომისიის ძლიერ უჭირს ქალაქის მხრით რაიმე საშუალების გამოხატვა. ქალაქი შეუძლია ამ შკოლის დაარსებისთვის სამოსწავლო მთავრობას მხოლოდ იმ მხრით ამოუჩინოს დახმარება, რომ შკოლის შენობისთვის დაუთმოს იმდენი ადგილი სალორის აგარაკზე, რამდენიც საჭირო იქნება.

◆ საბჭომ შეგზოვების დაყენების საკვალდებულო გახდომის შესახებ დაადგინა: გაეგზავნოს კავკასიის მეფის მოადგილეს დეპუტატი და სთხოვონ, რომ ეს საკვალდებულო დადგენილება სისრულეში არ იქნას მოყვანილი. დეპუტატი ამაში აირჩიეს: ს. ლორთქიფანიძე, ს. გ. მიქელაძე, დ. ო. ნიჭიბაძე და ქალაქის მოურავი ი. მ. ჩიქოვანი.

◆ 27 იანვრის ოლქის სასამართლომ ქ. კორჩელავასა და ბ. ბოკუჩავას საქმე გაარჩია, რომელთაც შეიარაღებული თავდასხმა ბრალდებოდათ, ორივეს ათათი წლის კატორგა მიუსჯეს.

◆ დაბა საჩხერედან გვწერენ: ამ დღეებში აქაური ბრწყინვალე წრე, დიდის გულმოდგინებით აწერებენ ხელს თავის თანამოაზრეებს ერის სიზა, რომელსაც სათაურით შემდეგი აწერია: „შოკაძის მამრის უფროსის ვლადიმერ ნიკოლოზის ძის ალბოვსკის გადაყვანით გულდაწყვეტილმა მისმა თანამგრძნობლებმა გადაგწყვიტეთ, შეგვაროვით ფული და ამ ფულებით ვიყიდეთ ძვირფასი ნივთი, რომელიც წარგზავნეთ

ბის მას (ალბოვსკის) ჩვენ მიერ ნიშნით ჩვენის ღრმა პატივისცემისა“ და სხვა... უკვე 200 მანეთადი შეუგროვებიათ. ასეთ გულკეთილობას იჩენ ნიკოლოზის ძის ბრძოლა, განუზრუნველთ სქესის, ალბოვსკების „საქმეთა“ დაფასების საქმეში.

◆ სოფ. საყვავის ტყეში გურიაში 16 იანვარს ყაზალი ს. ბარამიძე მის ამხანაგს დაუტყრა. დაჭრილი ბარამიძე ჩოხატაურის საავთმყოფოში წაუყვანიათ, მაგრამ იგი იმ ღამესვე გადაცვილია.

◆ „ბათუმის გაზეთის ცნობით, ზემო გურიაში ერისთავები და სხვები დიდძალ ტყეს სახელათ „ნაბეღლას“ დესეტინას 30 მანეთად ყიდნიან.

◆ ჩოხატაურის კოპორატიულ საზოგადოებას ფარცხმის საზოგადოების დამშუღლათვის გადასაცემთ აქიმთა საზოგადოებისაგან ორასი მანეთი მიუღია.

◆ ჩოხატაურში ნინოზა უდღესასწაულოთ. თეატრში ნინო, ქეთევან და თამარის ცოცხალ სურათად ჩვენების დროს ცეცხლი გაჩენილა. ცეცხლი დროზე დაუქრიათ და საღამოს პროგრამა მინც შეუსრულდებიათ.

◆ სოხუმში აქიმი მეგრეთის გაცეცხის საქმის გარეგან დასრულებულა და სამი ბრალდებულისთვის კატორგა მიუსჯიათ 13—15 და 17 წლით, ორი გაუმართლებიათ.

◆ სოფ. წყემიდან (ოდიში) გვწერენ: 6 იანვრს აქ გაიმართა ლიტერატურული საღამო და, მიუხედავად ცუდი ამინდისა, ხალხი ბევრი დაესწრო.

◆ მინგრესკის მამულების მართველს ვ. ალშინაიას ცაგერის სამოქალაქო შკოლისთვის შენობის ასაშენებლათ შეუწირავს ლეჩხუმის ტყიდან 90 ძირი ხე, 300 მანეთად ღირებული, რისთვისაც ამ შკოლის ინსპექტორი ტ. ჯგუშია მადლობას უცხადებს.

◆ ეპ. ვაზრის სახელის ბილიოტეკა-სამეცნიერო გამგე, ქ-ნი ელენე ჯინოშვილისა სთხოვს ყველას, ვისაც კი საკვებანი წიგნები აქვს, ანუ სია შემოწიროს, რომლისა, დროით წარმოადგინოს, ვინაიდან ამ ახალი წლისთვის ახალი ანგარიში უნდა შესდგეს და წარუდგინოს, სადაც ჯერას.

◆ დღეს ქალაქის თეატრში რუსული დასი ბ. რამზანოვის საბენეფისოთ უკანასკნელ წარმოდგენას მართავს.

მეწერეილი ამბავი.

ს. ანკრა-ბაში. სამი წლის წინათ ამ საფელში შეუძლებელი იყო მიმოსვლა

არათუ ფეხით, ცხენითაც, გაადრდებოდა თუ არა—გზებიც, შედევროდა. დღეს, ბ. ნიკოლოზ მეტარაშვილის დახმარებითა და მეცადინეობით ეს ნაკლი თავიდან აიშორეს სოფლებსა. მხოლოდ დარჩენილი ერთი პატარა გზა სოფლის შკოლამდე გაუკეთებელი, რომელიც დიდთ ხელს უშლის ბავშვების მიმოსვლას შკოლაში. წყემიდან დროს ბავშვები წყელამდე ამოთხუპული არიან ტალახით. კარგს იზენ ბ. ნიკოლოზ მეტარაშვილი და ადგილობრივი მასწავლებელი თუ ამ გზასაც უკრადლებას მიაქცევიდნენ შშობლებსა და სოფლებს და სხვა გზებივით ამასაც გააკეთებდნენ.

აქ-იქაური.

როცა ამ დროის გახშირებულ ქურდობა-აღაზაკობის თაობაზე ამბავს ვისმენ; როცა დღე მუდამ ცნობები მოგვდის ჩვენი ქვეყნის თითქმის ყოველი კუთხიდან, განსაკუთრებით კი შორაპნის მხრებიდან გამოდგება შანტაჟისტობაზე, ფულების გაძეგვრებაზე, ხალხის შიშ ქვეშ ყოფაზე, თითქმის დარბევებზე... როცა ყოველი ეს მესმის—ერთი ძველი ამბავი მაგონდება:

მეფე ამალით ნადირობიდან სასახლისკენ მიემგზავრებოდა. გზით შეხვდა ვინმე გლეხს, რომელიც თავ-ქუდ-მოგლეჯით დარბაჯულ ცხენს დაჰყვოდა. მეფემ გლეხს მიმართა:

— როგორ მოგივიდა, როგორ დაკარგე ცხენი?

— ასე, ბატონო: შორიდან მგზავრი გახლავარ, დაეღალე და ჩრდილში მოსასვენებლათ ჩამოვხტი, ცხენი ბალახზე მივუშვი. გამოვიღვიძე და ცხენი აღარ დამხვდა...

— მაშა-ცხონებულა—არ დაგიძინებდი და ცხენიც შეგჩერებოდა—ო, უხარა მეფემ.

— რა ვიცოდი, ბატონო, თუ თქვენც გეძინათ, თეარა, რა ღმერთი გამიწყებოდა, დაგიძინებდით...

მეფეს მოეწონა გლეხის პასუხი, ბაძა, ერთი მხლებელი გადმოახტუნა ცხენზე და ახუტა გლეხს...

ამ რიგით შორისი ანაზღაურების იმედით ალა გვაქვს ამ დროში, ხოლო ძიღსა და მცონარეობას რომ მოერიდებოდნენ და მეტს ენერგიას მოიკრებდნენ, იქნება, სიამე თუ სულ არა, შემიკრდეს მაინც. და—ხალხმა თავისუფლად ამოისუნთქოს...

— იმავრებს, არჩენს ჰარღვებს!
— ეს ორი—აგრეთვე გადაქრით ითვლიდა დიკონი.—მერე?
— მეტი რაღა გინდათ?
— სულში?
— რა სულში?
— სულში—კი შედას?
ამ კითხვამ ათქო ხელახლათ ააღელვა აქიმი.

— მაშა, იმ რას გეტყვით... მე გგონია, თქვენ ლაპარაკის დიდი მოყვარული ხართ! ჯერ გაზინჯეთ—მიატრევთ სმა, იაქიმეთ, და მერე შენიშნავთ რა დაემართება სულს...

— გაახლებს?
— არა, მაშა არკადი, ეს ყოვლად აუტანელია! ეს... ეს... თქვენ გნებავთ, რომ მე სული გავიხლოთ? ხომ? კი? (ქიმის ეტყობოდა გული მოუვიდა.)

— მიბძანეთ ერთი—დიკონიც გაგულისდა—რათ მენადღებდა ძარღვები თუ რაღაცა, თუ კი თვით წერტილში არ მოხვდებო?

აქიმი დარბოდა ოთახში და სდუმდა.
— რა ანგარიშია ესეა წამალი, თუ იგი სნეულობის ირგვლივ დახეტიალობს ძარღვებშია თუ საღდაც? თვით წერტილში კი არ შედის.

— აწამეთ ღმერთი! თავი დამანებეთ! მეტი აღარ შემიძლია! მეტი არ შემიძლია, ასე ვილაპარაკო... რაც გინდათ, ის ქენით!

დიკონი გახუშდა და ჩახველა. ჩემი მეგობარი ერთხანს დიდი ნაბიჯებით დადიოდა ზალაში.

— ბატონო ივანე! ბატონო ივანე!—მოისმა ხელმეორეთ მორიდებული ხმა დიკონისა.

— როგორ? კიდევ აქანა ხართ? მე გგონია უკვე წახედით. აქ რას აქეთებთ?

— ნუ გამირისდებით, ბატონო ივანე! რა დიდი ამბავი! მე უნდა გავიგო, რაშია საქმე...

— ბულგარეთის სახალხო კრებაზე დანეს უყვიროდნენ:—ძირს მოლატეც!
— იანონის ოპოზიციონერმა პარტიებმა პარლამენტში წინადადება შეიტანეს, რომ პარლამენტმა მთავრობას უნდობლობა გამოუცხადოს.
— მექსიკაში საერთო აჯანყებას მოელონ, რის გამოც ყაზარმების მახლობელ ადგილებს ჯარები და არტილერია იცავს.

ნ. კ. მიხაილოვსკი.

(მისი გადგენილი ათი წლის შესრულების გამო).

ამ ორი დღის წინათ შესრულდა ნ. კ. მიხაილოვსკის გადაცვლებიდან 10 წელი. მიხაილოვსკის მე-60 წლების პუბლიცისტა შორის თვალსაჩინო ადგილი უჭირავს. მესამეც წლების პირველ ნახევარში მიხაილოვსკის გარკვეული მსოფლმხედველობა ქონდა. მის მსოფლმხედველობის გარკვევის ხელი შეუწყო იმ გარემოებამ, რომ იმ დროს დასავლეთ ევროპაში კაპიტალიზმის განვითარება სწრაფი ნაბიჯით წინ მიდიოდა. იმ ხანებში ის დაეწაფა მეცნიერებას და აგრეთვე პოლიტიკური ბრძოლის ასპარეზზე მხურვალე მონაწილეობას დაუბოლოდა. მესამეც წლებში დაწერა მის მეცნიერულ შრომათა შორის საყურადღებოა: რა არის პროგრესი, დარვის თეორია და საზოგადოებრივი მეცნიერება, ბრძოლა ინდივიდუალიზმისთვის და სხვა.

მიხაილოვსკი ყოველმხრივ განვითარებული პირი იყო. სულიერ კულტურაში არ იყო ისეთი ადგილი, რომელსაც მისი შორსმხედველი შეხედულება არ შეხებოდა. ყველაზე უფრო თვალსაჩინოა მისი სოციალური შრომები, რომელთაც ლიტერატურაში ახალი ფილოსოფიურ-სოციალური შკოლა შექმნა. ვეტორ ჩერნიე ამბობს: მეცნიერებისა და ფილოსოფიური აზრების გამდაბიურებაში იმდენი გააკეთა მიხაილოვსკიმ, რამდენიც ყველა ფილოსოფოსს ერთად მანამდე არ გაუკეთებია. მიხაილოვსკის სოციალურ შრომებში ერთ-ერთი ახალგაზდა მეცნიერის ნოვინის გავლენა. ის გატაცებული იყო აგრეთვე პოლიტიკური მოღვაწეობით. როგორც კალმით, ისე სიტყვით მიხაილოვსკი წმინდათ ემსახურებოდა იმ პარტიას.

— მე არ ვყვრები, ტყბილათ უბასუბა ივანე ივანეს ძემ: მე მხოლოდ გეგნებით, რომ ასე ლაპარაკი არ შეიძლება: ამასვე გეტყვის ყველა.

— მეტს აღარ ვიზამ. მაშ, უნდა მივიღო?

— რა?

— რკინა უნდა მივიღო?

— რა საკვირველია, უნდა მიიღოთ... ძლიერ კარგი! მივიღებ მხოლოდ ერთი საკითხი კიდევ მაქვს დარცხვნი დაუშაბა დიკონმა.

— მიბძანეთ, მკითხეთ...

— მოგესვენებთ,—ხმადაბლა ბეჯითად დაიწყო დიკონმა—თქვენ ბძანებთ, ძარღვები, სხეული და სხვა—ეს ხომ ფიზიკაა?

— ესე იგი რა ფიზიკა? ვერ გამიგია, რა გნებავთ სთქვათ?

— გგონია, ყველა ეს ნივთიერებაა, და არა სული.

— ფხვიერი სულია თუ არა?—ამას მკითხავთ?

— ფხვიერი კი არა, სხეულის შემადგენელი ნაწილები.

— ო, მიგბდი, დაახ, ნივთიერება... მერე?

— მომტრავთ... თვით „რუსულ სიტყვებშიც“ არ არის პირდაპირ ნათქვამი, რომ ყველა ეს ერთი და იგივე იყოს... ასე რომ იყოს, იფიქრებდით ჯოხს—ხირხირობი მზა იქნებოდა; შემოგახვევდით ბაწარს ძარღვებთან; კიდევ რასმე წაუბატებდით, და თუ გნებავთ, მომრიგებელ შემაფლათ: ივარგებდა.

— ე! ე! მაშა დიკონო! ოხუნჯობა დამიწყეთ!...

— სომხეთის რევოლუციის შესახებ რუსეთის კავშირს სამხარეთში არაა ყველაფერი დადგენილი.
— ბუქარესტის რევოლუციის შესახებ რუსეთის ინსტიტუტი დაარსდა.
— ოსმალეთი კრუსიგან სესხს იღებს.
— ბაგდადის რკინის გზის შესახებ გერმანია და ინგლისი შეთანხმდნენ.
— გალიციაში პოლონელთა და რუსინთა დამოკიდებულება ისევ გამწვავდა.

ტიას, რომელ პარტიასაც ის ეკუთვნოდა. მიხაილოვსკი დღიური საკითხების გადაწყვეტაშიც დებულობდა მონაწილეობას, ის სიცოცხლით აღსაყვებელი იყო იცავდა მეგობრებს, თავს ეხსმოდა მტრებს და სხვა. მას რუსეთის ინტელექტუალური რევოლუციონერ ნაწილში მოწინავეს ადგილი ეჭირა. მსოფლმხედველობა მიხაილოვსკისა არ იყო შეზღუდული, შემოფარგლული, მაშინ მის მსოფლმხედველობას ბევრი არ იზიარებდა და ამ ნიადაგზე იყო გამართული კამათი მისა და მის მოწინააღმდეგეთა შორის. იყო ისეთი შემთხვევა, როდესაც მიხაილოვსკის თავისი საბუთიანი პასუხით შემოერთებია მოწინააღმდეგე ბანაკიდან რომელიმე წევრი.

მიხაილოვსკი ცნობილია, როგორც ხალხოსნური მიმართულების ერთი გამოჩენილი წევრი. ამ მიმართულების მთავარი აზრი ის იყო, რომ რუსეთის განვითარება განსაკუთრებული გზით წავა და რამდენიმე ასეულმა დასავლეთ ევროპის განვითარების გზასო, ამ რწმენას ჩერნიევესკი და გერცენიკ იზიარებდა. ჩერნიევესკისა და გერცენიკის გზა ხალხოსნური მიმართულებაში მიხაილოვსკიმ განაგრძო. ერთხანს ვიღოდა ამ გზით, ხოლო შემდეგ კი ბევრი რამ შესცვალა ხალხოსნურ მიმართულებაში. იმის რწმენა კი, რომ რუსეთის განვითარება განსაკუთრებული გზით ივლიდა, მიხაილოვსკის დროინდელ ხალხოსნებშიც დარჩა.

ხალხოსნურმა მიმართულებამ მიხაილოვსკის დროს ბევრი მძიმე კრიზისი განიცადა. რუსეთის განვითარება იმ გზით არ წავიდა, როგორც ამას ხალხოსნური მიმართულების წარმომადგენლები ფიქრობდნენ. ბოლოს მიხაილოვსკი ამის შესახებ ასე სწერს: ჩვენ გვწამდა, რომ რუსეთის განვითარება განსაკუთრებული ისტორიული გზით ივლიდა. ხალხოსნის ამ გზით სიარული სასარგებლო იყო.

მერე?
— მაშასადამე, სული სხვა რამ ყოფილა...

— ვსთქვათ, რომ სხვა რამ არის, მერე?

— მერე ის, რომ ვეკვობ, რკინა მოუხდეს სულს.

— თქვენ ძველ ზღაპარს იწყებთ, გააწყვეტია სიტყვა ივანე ივანეს ძემ: ეტყობოდა აქიმი ისე გადაქრით გამოამეღავა თავისი უმეაყოფილება ძველი ზღაპრის მომხმნისა, რომ მოზაასემ იმავ წამს ხმადაბლა მიავიკრა:

— არა! ღმერთმანი არა! ბატონო ივანე! მომისმინეთ! ფხვიერებაზე არ მოგახსენებთ.

ამ ჩქარისა და ნაწყვეტ-ნაწყვეტი სიტყვებით იგი თითქმის აჩერებდა აქიმს, რომელიც წასვლას აპირებდა.

— როგორ არა! განა არ დაიწყეთ „შედის“ და სხვა?

— დღის წინაშე მოგახსენებთ—არა! ახლავე ვიყიდი...

— მაშ რა გნებავთ? არ მესმის, ღმერთმანი.

— ორი სიტყვა მომისმინეთ! ნება მომეცით დავათავო, აგისხნით ერთ წუთში.

მოკლეთა და მეკახეთ დააბრახუნა სკამმა: აქიმი უსათუოთ დაჯდა და მოემზადა მოსასმენათ.

— როგორც ნივთიერებას აქვს—ნელ ნელო, როგორც მოწყვე გამოცდის დროს, დაიწყო დიკონმა—თვისდა სასარგებლოთ სხვადასხვა საშუალება, აგრეთვე აქვს სულსაც...

და დადუმდა.

— ყველაფერი სთქვით?

— ყველაფერი.
— ძლიერ სასიამოვნოა—მოკლეთა მინც.
— და რადგან—დაიწყო იმავე კლოთი დიკონმა, მაგრამ აქიმი გააწყვეტია.

უკუტრეხელი.

(თარგმანი)

... და როცა სახლში, გზაში და ქუჩაში მაუხლდა ყოველივე, აქიმის ცარიელ ზალაში გაისმა:

— ბატონო ივანე, ბატონო ივანე!
— რა გნებავთ?—უბასუბა ჩემმა მეგობარმა სამუშაო ოთახიდან.

— ორიოდ სიტყვა მინდოდა...

ეტყობოდა მოლაპარაკე იდგა, ან ქუჩაში ან ეზოში, ღია ფანჯრასთან.

— რა სიტყვები, რა ამბავია? აქიმი ფოსტლების ფარხუნით წავიდა ფანჯრისკენ:

— საღამო მშვიდობისა, მაშა დიკონო!—რას მამბანებთ?

— ღმერთმა კარგათ გამყოფოსთ!.. მე მინდოდა...

— ჯერ ის მითხარათ—გააწყვეტია სიტყვა აქიმი—მიატრევთ სმა და რკინას დებულობთ.

— ეტყვებ...
— სტოვებთ? ძლიერ კარგი... რკინა?

— სწორეთ მაგაზე მინდოდა მოგელაპარაკო...

— რაშია საქმე?

— შედის?

— რა შედის? რას ლაპარაკობთ? აქიმი ფანჯრის თაროზე ჩამოჯდა—რას ნიშნავს „შედის“? სად შედის?
— რკინა, რკინა... მართლა შედის იმაში... რა ქვია...
— სისხლში თუ? სხეულში?
— დიახ, დიახ... სწორეთ... მართალია?
— ემ, მაშა არკადი, მაშა ხართ თუ არა, აღარ ვიცო... რამდენჯერ მიუთქვამს—კი კი შედის! და შედის პირდაპირ სისხლში! ერთი მიბძანეთ რა ეშმაკათ გამოიწერეთ თუ არ შედას? ამა ბძანეთ ღვთის გულისთვის!
მაშა დააკანა ჩაახველა.

— თქვენ,—განაგრძო აქიმი—სიტყვების ცალ-ცალკე გამოთქმით: თქვენ სვამდით? ახლა თქვენი სისხლი, სისხლი კი არარის, თხლეთ! თხლეთ და არა სისხლი!..

— მოითმინეთ,—გააწყვეტია სიტყვა დიკონმა—ღმერთო შემიწი! განა ამაზე ვლაპარაკობ? რომ ვსვამ, ნამდვილია... მაგრამ მე ამაზე არ ვლაპარაკობ? თხლეთ! მეც ვიცო, რომ თხლეთ:

— მაშ რაღა დარჩა სალაპარაკო? მიიღეთ რკინა—და გათავდა.

— და თვით ფესვებში შევა?

— არ ვიცო, რა ფესვებია... სად გინდათ, რომ შევიდეს?

— მე მსურს ნამდვილ ადგილს მოხვდეს, წერტილში...

— კიდევ სად გნებავთ? ფესვში, წერტილში კიდევ სად?

— ესე იგი, ასე ვსთქვათ, თვით ძარღვში.

დიკონი პასუხს უცდიდა.

— რა გითხრათ იცით, მაშა დიკონო!—მეცარათ დაიწყო აქიმი—ასე ლაპარაკი არ შეიძლება... ჭეშმარიტათ ასეთს ლაპარაკს თვით ეშმაკი ვეთ გავიგებს... რას ნიშნავს თვით ნამდვილ წერტილში? სადაა ნამდვილი ძარღვი და სადაა არა ნამდვილი. ეშმაკი იცის, რას ლაპარაკობთ.

დიკონს თვითონ გაეღმა.

— დალახვროს ღმერთმა ეშმაკი, მართლაც, რაღასაც ვროშავ გაუგებარს.

— ღმერთმანი აუტანელია!.. წერტილში!.. ძარღვში!..

— ხა! ხა! ხა!—იკინოდა დიკონი.
— ღმერთმანი შეუძლებელია!.. მოკლე სიჩუმეს შემდეგ, როცა აქიმი, უსათუოთ ცოტა არ იყოს დაშოშმინდა, ბასი ხელმეორეთ დაიწყო.
— გეუბნებით—დაიწყო აქიმი—დინჯათა და გადაჭრით—რკინა შედის სისხლში! ეს ერთი,
— კეთილი!

მაღე წავალ.

მაღე წავალ, მოგშორდები
ამ ქალაქის საზღვარს, კიდეს,
კრემლ დანაფრქვევ შვარე წარსულს
გადავფენ შავნელ რიდეს.
ეს! ამაო ფიქრთან ბრძოლით
დავიქანცე, დავიღალე,
მაღე წავალ, მოგშორდები,
მაღე წავალ, წავალ მაღე.

არ შეგაერთობ ჩემი სიტყვა,
ლეკსთა კითხვა, რიგითი ჩემი,
ლაწვზე ნაბეჭდოვ ცრემლით მტვერი
წამწამებზე მონაჩქერი;
უმიდლო სიმთა კვანთა,
შენის ტრფობით ანაღერი,
არც გიჟური ღმამფერია,
შვების წამით მონაბერი.

მაღე წავალ, მოგშორდები
ამ ქალაქის საზღვარს, კიდეს,
გულში ჩავკლავ ტრფობის გრძობას,
გადავფენ შავნელ რიდეს...

— გვარამია.

22 იანვარი, 1914 წ.

შესაძლებელი იყო რუსეთის განვითარების ამ გზით სვლა. მისი თეორეტიკული შესაძლებლობა ახლაც გვწამს, ხოლო ცხოვრება ამ რწმენას არცეცხ.

ხალხოსნური მიმართულების მოღვაწეობის ცნობილი გამომკვეთელი ივანოვ-გაზუნაძე მხიბლავს უკანასკნელ ხალხოსანს (ნაროდნიკს) უწოდებს, და ის მართლაც ასეთი იყო. გერცენის დროინტელმა დოგმატიურმა და ოპტიმისტურმა ხალხოსნობამ მხიბლავს კარტიკული და პესიმიზმური სახეებით. ამას შემდეგ ხალხოსნური მიმართულება დაიკა. გაჩნდა „ნედელის“ მომხრე ხალხოსნები. ესენი ამბობდნენ: ინტელიგენციამ გარდა ხალხის ინტერესების დაცვისა, ანგარიში უნდა გაუწიოს მის სურვილებსაც. „პოპენიკი“-ს ხალხოსნები, რომელსაც ეკუთვნოდა დოსტოევსკიც, ამბობდნენ: ინტელიგენცია განუ უნდა იდგას მანამდე, ვიდრე გლეხი თავის სიტყვას იტყვას.

1884 წელს დაბურს ქუჩაში „ატე-ჩისტენია ზაბისკი“, სადაც ახლო მონაწილეობას ღებულობდა მხიბლავს. ამას შემდეგ დროებით მხიბლავს მისი მოღვაწეობა მუყუნა. რამდენსავე წელს შემდეგ, 1904 წელს იანვარში მხიბლავს. კი გადაიკვალა და მით რუსეთში ერთი საუკეთესო ადამიანი დაკარგა.

— ავი ყველაფერი ვსთქვიო, ბძანეთ!

— ნახევარი სიტყვა კიდევ მომითმინეთ ოდნავ. და რადგან სხეულისთვის არის ფხვიერი, შესახვევი და სხვა—ისინი სულს ვერ განკურნავენ, მაშასადამე...

— მაშასადამე რა?

— ის რომ სულსაც აქვს.

— თვისი შესახვევი თუ?

— შესახვევი არა, მაგრამ საშვალბანი... ფხვიერი სხეულისთვის; სულსთვის კი სხვა საჭირო... აი როგორაა საქმეღვთის წინაშე გულებნები, იმ რკინას ახლავ ვიყიდი, და სულსთვის კი რომ არაფერია!

შეიძლება აქიშ მოსწყინდა მთელი ეს ბაბი, მაგრამ ალარ ჩასწინებია და ღმობიერათ უთხრა:

— სულსთვის რაღა საჭირო?

— სინდელე სწორეთ ამაშია—რაა საჭირო? ამას მოგახსენებთ...

— ამ საგანზე სხვის კითხეთ რჩევა მე არ ვიცი რა!

— ვის ვკითხო? ამ ჩვენს ქალაქში არც ერთმა არ იცის, რომ აქვს სული და სხეული... ისინი მხოლოდ ჯამაგირს ღებულობენ... ვის დავეკითხო...

— მეც ვერაფერს დავხმარებო.

— წიგნების კითხვა, მაგალითად? როგორ ფიქრობთ?

— აქიში ფანჯარას თაროზეთითებს ურტყამდა და სდუმდა.

— მაგალითად საფუძვლიანი კითხვა? მე მგონია იგი განახლებს! თქვენ რას ბძანებთ?

— რა თქმა უნდა!—სრულიად გაფანტული უბესუბა აქიშია.

— დიხ! დიხ! მეც ავრე ვფიქრობდი... ფხვიერი—სხეულისთვის; წიგნები—სულსთვის. და ღვინის სმას კი მივატოვებ!

— ყველას ეს ამაჯობინებს.

— ზაიზა მივატოვებ! ღმერთმა და-

რუსეთი.

ნაციონალისტება და შეგნეკოს იუბიფე. კიევის ქალაქის საბჭომ შეიშუშავა შეგნეკოს იუბილეს გადახდის პროექტი. კიეველი ნაციონალისტები ამის გამო ქალაქის საბჭოს წინააღმდეგ ილაშქრებენ. მათ ორგანოში „კიევი“ მოწოდებაც კი დასტუმრეს. ამ მოწოდებაში მხმართვენ ხალხს და ურჩევენ—არ შეიწყნარონ იმის საფლავზე ძეგლის დიდება, ვინც სეგნეკიზმის აზრს აშკარათ ქადაგობდა და ვინც თვითმპყრობეობის დაუშინებელი მტერი იყო. შეგნეკოს ეკლესიის დამქოლაველი და ქრისტიანობის გამრყენელი მასწავლებელი იყო. გაზეთი მთავრობას ურჩევს—შეცდომა გასწოროს და ძეგლის დადგმას უფლება არ მისცეს. გაზეთი მონარქიულ ორგანიზაციებს, ახალგაზღვრებს, ქალებს და ეკლესიის მცველებსაც მოუწოდებს—ხმა ამოიღონ ამის შესახებ და პროტესტი განაცხადონ. წერილი ასე თავდება: აღსდგე მართლმადიდებელი რუსეთის კიევი, ერთგული თვისი მეფეებისა და ბაგდან ხმელნიკის ძეგლის ამგებო, როგორც ერთი კაცი, თამაში და უშიშროა განაცხადე იმ სამარცხენო შეურაცხყოფაზე, რომელსაც გიშვადნენ. გააღვიძე მძინრები, თვალი გაუხილე ბრძენებს, აღსდგე!

სწყევლოს! მაშ! აბა როგორ გეგნათ? ფხვიერი მაგალითად და კითხვა—იქნებ კიდევაც განახლდეს.

— ადვილი შესაძლებელია!—ჩაილაბარა აქიში, რომელსაც მოგებრდა ეს მუსაფი და სრულიად სხვა საგანზე ფიქრობდა.

— მართლა? ძლიერ კარგი! ბატონო ივანე! დამეხმარეთ ერთი!—საცოდავთ წარმოსთქვა დიკონმა,

— რა იყო?

— მათხოვეთ წიგნები! ნუ მეტყვიეთ უარს.

— მეც ახლავ შეშვალ, რკინაც ახლავ იქნება.

— შეშვალთ.

— ა, ყველა ჩემი წიგნი... აირჩიეთ! რა წიგნი გჭირდებათ?—ეკითხებოდა ჩემი მეგობარი, როცა ისინი სამუშაო ოთახში შევიდნენ.

— მე, რაც შეიძლება უფრო ღრმა, ძირიანა.

— კარგი! აირჩიეთ! ა, ქურნალი არ გნებავთ?

— არა! ეს სწრაფ-წარმავალია.

— თქვენ კი წარმავალი არ გჭირდებათ არა?

— დიხ! რაც შეიძლება დღის ძლიერი.

— ძლიერი!—ლაბარაკობდა აქიმი და თან წიგნებს ეძებდა. ძლიერი? არ გნებავთ შლოსერი... მე მგონია საქმოთ ძლიერი იქნება.

— ეს რაა—შლოსერი?

— ისტორია.

— მიზნით, სწორეთ ესა ჩემი საქმე.

— ა, მიიროთით.

— მე მჭირია, ბატონო ივანე, რაც შეიძლება თავიდან.

— ა, ეს რაა? „ბერძენი“—ეს არის სწორეთ თავიდან...

— ძლიერ გამაღობთ... სულ თავიდან ბერძენთა ისტორია იყო?

ეკლესიისა და სახელმწიფოს სიწმინდის დასაცავლათ და ნუ მისცემ ნურავის ნებას, შენი წმიდათაწმინდის შეურაცხყოფისას. ამ წერილმა მთავრობის წერებში დიდი გავლენა მოახდინა. მთავრობამ მოსთხოვა ქალაქის საბჭოს პროგრამა შეეჩერკოს დღესასწაულისა.

სეგნეკიზმი. 13 იანვარს მოვიდა ასახადში გენერალმაიორი იგნატევიჩი. გენერლის ასახადში ჩასვლა გამოიწვია იმ ჩხრეკამ და დაპატიმრებამ, რაც წასული წლის ზაფხულში მოხდა. დაპატიმრებულთა შორის ბევრი გამოჩენილი თანამდებობის პირნი იყვნენ და ზოგი მთვანი გადასახლეს და ზოგიც სამსახურიდან გადაყენეს. მათ აბრალდებენ სეგნეკისტულ სურვილებსა და ოსმალეთისადმი თანაგრძნობას. ამბობდნენ, თურქებზე მოაწყვეს ორგანიზაცია ოსმალეთის დასახმარებლათ ფულის შესაკრებლათ. ერთხელ თურქებმა შეიკრიბნენ და მთავრობამ გაიგო ეს. შეკრებილ. თურქებებს ჰოლოცია თავს დაესხა და დაპატიმრა. დაპატიმრებულებმა პირველათ სთქვეს ოსმალეთში დაბრკილთა პატივსაცემლათ შევიკრიბნითო. შემდეგ აღიარეს, რომ ფულის მოსაგროვებლათ, და ისიც კი სთქვეს: ჩვენ თურქებზე დავაწინეს, რუსეთის მთავრობა ოსმალეთის თანაგრძნობისთვის მამულის წართმევას გვიპრობსო. გენერალი იგნატევიჩი იმ მიზნით ჩავიდა, რომ ეს საქმე გამოიძიოს.

უცხოეთი.

კრუში და ოსმალეთი ბერლინის გაზეთებში იყო ცნობა იმის შესახებ, რომ ცნობილი მექაბრე კრუში ოსმალეთს სესხს აძლევს. „რუსკოე სლოვო“ კორესპონდენტს გაუგია, რომ ოსმალეთისათვის კრუშს წინააღ მთელი სესხი. სესხის აღებაში ოსმალეთს კრუშთან გერმანიის გარეშე საქმეთა სამინისტრო უწევს შეამდგომლობას. ახლა კრუში ოსმალეთს ორასი მილიონიან სესხს მიცემას პირადებაო. სესხის მიღებას შემდეგ ოსმალეთი ვალდებული ზდება კრუშს ახალი ობოლების დაშვალბა შეუკვეთოს და ამის ხედრი ფული ხუთი წლის განმავლობაში გადაუხადოს. სესხის შესახებ კრუშის წარმომადგენელს გუტენბურგს ჯავიდბეისთან უკვე ქონია მოლაპარაკება. ჯავიდბეისი კრუშის პირობები მოსწონებაო.

ღანგა. ბულგარეთის ორი ოფიცია-

— დიხ, საბერძენთის ისტორია... თქვენ რა გნებავთ?

— ბერძენების წინ არაფერი ყოფილა.

— დიდაც ბრის! აი ინდოეთის ისტორია... ეს ბერძენების წინაა...

— იმის წინაა კი არაფერი ყოფილა?

— ღმერთმანი არ ვიცი? რათ გინდათ?

— მე მსურს სულ დასაბამიდან, ძირიდან დავიწყო.

— ისევ ძირები, ფესვები.

— კითხობანი, ბატონო ივანე, ზერელები კითხვა არ გამოვადგება. თუ კი მოვჩრე, მოვჩრე ბარელამ სრულიად... ახლათ... თვით ფეს... ფესებიანათ... რა გაციკნებთ? ღმერთმანი მართალია... ისე ნახევრათ რათ ღირს!

— მართალია მართალი, ოღონდ არ ვიცი რა მოგცეთ? არ გნებავთ „ადამიანის წინაა“?

— ეს წიგნია?

— წიგნია... გესმისთ—წინ! აქა სწორეთ ფესვები.

— მომეცით! მომეცით! თრთოლვით წაფუშუნა დიკონმა: წინ! ეს არის ყოველივეს წინ?

— ყოველივეს წინ ქვეყანაზე.

— ესა ჩემთვის საჭიროა... პირველ ყოფიდან...

— ჰო, ჰო პირველყოფიდან, პირველყოფიდან! ა, წაიღეთ!

— ღმერთმა დიდი დღე მოგცეს... ახლავ შევუდგებო. აი, ესა ჩემთვის საჭიროა...

— ძლიერ მოხარული ვარ.

— ძლიერ გმიღობთ! აბა რათ მინდა ქურნალები? მე ყველაფერი ახლათ უნდა დავიწყო... ისე რათ ღირს? თუ-კი.

— კმარა! კმარა!

— დიკონმა მადლობა გადაიხდა. იმეორებდა „თუ უნდა მოვჩრე, ბარელამ სრულიად“. საჩქაროთ წავიდა. ეტყობო-

ლური ორგანო „ნაროდნოე პრავო“ და „ვოლი“ სწერენ ვითომ დანებმა საარჩევნო აგიტაციისათვის საზღვარგარეთიდან 27 ათასი ფრანკი მიიღო. დანევის ორგანო „ბოლგარია“ ამ ცნობას კატეგორიულათ უარყოფს და ამ ნიშნავეკამათი გძელდება.

ანგლისა და გერმანია. ბაგდადის (სპარსეთში) რკინის გზის შესახებ ინგლისი და გერმანია შეთანხმდნენ. ანგლისმა თავისი ნებით უარი სქვა რამდენიმე თავის სასარგებლო უპირატესობაზე.

მიტინგი. 21 იანვარს ლონდონში შეიკრიბნენ წინააღმდეგ პროტესტის გამოსახდებლათ გამართა მიტინგი. მიტინგი პარიზის პარლამენტარისტების კომიტეტმა მოაწყვა. მიტინგს უმთავრესათ შემდეგული კლასის წარმომადგენლები დაესწრნენ. მიტინგზე ორატორებთ მავრობასთან დაახლოებული პირები გამოვიდნენ და, მიუხედავთ ამისა, მთავრობის მოქმედება საზღვო ბიუჯეტის გასაძლიერებლათ სასტიკათ დავმეს. რეზოლუცია შეიარაღების წინააღმდეგ ეპროკოპოზმა გერტფორდსკი წარადგინა. ეპროკოპოზმა სიტყვაც წარმოსთქვა, სადაც შეეხო შეიარაღების გაძლიერებას და შემდეგ ედუარდ გრეის მიმართა ამ სიტყვებით: ნუთუ დიპლომატიას არ შეუძლია ერთმანეთთან დაახლოების ნიადაგი მოამზადოს იმ ორ ხალხში, რომელნიც ერთმანეთის ბუნებრივთა პატივისცემელი არიან და რომელნიც სისხლითაც და სულითაც მახლობლები. დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა მუშათა პარტიის წარმომადგენლის ანდრესენის სიტყვამ. მან სთქვა: ევროპას ხუთი მილიონი ჯარისკაცი ყავს უქმთ გაჩერებულთ. ამით რომ ემუშავთ მიდგრებას და ქარხნებში, ხუთი მილიონი მენეთის მოგებას ნახადენ. ამას გარდა ევროპა შეიარაღებაზე ყოველწლიურათ ოთხ მილიონ მანეთს ხარჯავს. ტყუილი არ უთქვამს ედუარდ გრეის, რომ შეიარაღება ევროპას გაკოტრებამდი ან რევოლუციამდი მიიყვანსო. შეიარაღება უნაყოფოა, ვინაიდან ეს შეიარაღება ინგლისს საფრთხისაგან არ უზრუნველყოფს. ჩვენი ნამდვილი მტრები მეზობელი სახელმწიფოები კი არ არიან, არამედ ჩვენივე უეცობა და სიდატაკე. ილაპარაკეს სხვა ორატორებმაც და აღნიშნეს შეიარაღების ტრესტისაგან მოსალოდნელი საფრთხე.

და ახლავ სურდა კთხვისთვის ხელი მიეცო. გამოვიდა სამუშაო ოთახიდან და აბანოსკენ გასწია. ცხვირის წინ ეჭირა გახსნილი წიგნი.

— წარმოიდგინე—მიიხრა მეგობარმა—ასეთი მუსიკური გავქვს თითქმის ყოველდღეს... „შედის“? „რას ზერება სული“? „სულიში“? და ეშმაკმა უწყის კიდევ რა... ორი-სამი საათი მაწამებს და არაფერი გამოდის... იმავე დღეს დათვრება და ათას სისაძაგლეს ჩაიდნეს.

— რაღაც საკვირველი კაცია!

— სეამს!.. ამტკრებს... საქმეები დაბუწული აქვს, ცოლმაც მიატოვა—უნდა ყელაფერი დაიწყოს „ახლათ“.

ხან ფხვიერით, ხან წიგნებით... უსათუოთ ძარღვებში... წერტილში... მომწყინდა. არ წავიდეთ სასიეროთ?

წავიდეთ ქალაქ გარეთ. გვიან დაგვრუნდეთ. ზაფხულის შეხუთული საღამო იყო. სეირანობის დროს არ მშორდებოდა ფიქრი ამ საწყალ ადამიანზე, რომელსაც იმედი ჰქონდა სულიერი ტკივილი ფხვიერითა და წაგნებით განეკურნა. რა სულის იარა ჰქონდა? რა ტკივილი? როგორ? საიდან შეეყარა ამ ხეცოდავს?

ყველა ეს ძლიერ მაფიქრებდა. მე გადავწყვიტე უსათუოთ შემთხვევა მეძებნა მას გამოვლანაპირობილი, გამომეკითხა.

ფანჯარასთან მუსიკის შემდეგ, ორი თუ სამი დღე თითქმის არ მანახავს დიკონი. იჯდა თავის აბანოში, უსათუოთ მუსიკათა კითხულობდა ღამით გვიანობამდი „ადამიანის წინაა“. ამ დღეებში ერთი ორჯერ მიიხრა აქიშის საწოლ ოთახის ფანჯარასთან, რომ ეთხოვა აქიშისთვის რაიმე საკითხის ახსნა და საჩქაროთ მიდიოდა.

— ბატონო ივანე, რას ნიშნავს ხელისატები?—კითხულობდა იგი.

— ხელისატები?

— აი აქ სწერია: „ისე როგორც ათასი წლის მეფობა ხელისატებისა...“

დაბა-სოფელი.

გუასება (ოკრიბა). ეს სოფელი ოკრიბაში კარგ სოფელი იქნებოდა. მისი ობითა და ჰაერის სისალთ, მოსავლის მხრით კი მისი სილამაზითა და სილამაზითა მერწაწილათ ყანები კვანჭიში აქეთ დადებულთ. წრეგანდებოდა მოსავლობამ აქაც ძალიან შევიწროვოდა ხალხი. მხოლოდ ღვინის მოსავალი გვირავი იყო. აქაური ღვინო ძლიერ კარგი ხარისხის გამოდის, სიმაგრითა და სისამოგო გემოთი არ დაუვარდება სეირის ღვინოს. აქაური გლეხების ფულის საშოვარ წყაროს შეადგენს გრანიტის მუშაობა და ზაფხულობით აბანოზე ხილთ თუ სხვა რამეებით ვაჭრობა. აქ, გოგირდის აბანოზე ქუთისიდან და აგრეთვე სხვა ადგილებიდანაც მრავალი მეაბანოვე და მოაგარავე მოდის. კულტურული მხრით ეს სოფელი უკან ჩამორჩენილია. გავაჩნა ერთი საწყალი სამკითხველო და ერთ-კლასიანი სამრევლო „სკოლა“, სახარბიელო ნიადაგზე არც ერთი არაა დაყენებული. „სკოლას ოთახი ხშირათ ქათმებითა“ და სხვა შინაური ფრანგელებით არის სავსე. სამკითხველო სახანგროთ დაყვეტილია წასულ წელში სამკითხველოს სასარგებლოთ საღამო გავმართეთ და რვა თუნამდი შეგროვდა. ამ ფულით სამკითხველოს შენობის აგება უნდათ, მაგრამ, ჩემის აზრით, რაც დაუკამადი წიგნებია, დაკამადდენ, რომ არ დაიხეს და გაფუქდეს და შეიძენდნენ ჩვენი მწერლების სურათებს, გაზეთებს და წიგნებისთვის „სკოლას, ბევრათ უკეთესი იქნება. რვა თუმინთ შენობა არ აიგება. ამგვართ სამკითხველოს ბინა აქვს. პატუკვილი ბევ. ბერკაშვილი ქირას არ თხოულობს და შენობის აგება მერეთაც მოესწრება სხვადასხვა წყაროთ. მაღე ორკოსიან სასწავლებელსაც მოველით ბანკოსტ. ბერკაშვილის დახმარებით, მაგრამ ხალხი არაა, სამწუხაროთ, თანამგრძნობელი. ამას წინათ ორკოსიანი სამინ. სასწავლებელი კეთდებოდა, მაგრამ ხალხი არ იყვია: „არ გვიდა, გვაქვს ერთიო, ჩვენთვის სასრველო „სკოლა“ კმარაო.“ საუბედუროთ ამ საქმეში ბრაოს სდებენ ისეთ პირებს, ვინც სოფლის განათლების საქმეს სათავეში უნდა უდგნენ...

გუასებაზე.

წერილები ჩედაქიის მიმართ.

ბატონო ჩედაქიო!

გთხოვთ ადგილი მისცეთ თქვენს პატრიტულ გაზეთში შემდეგ ჩემს წერილს ბ. ნიკიფორე ბოლქვაძის წერი.

— როგორ შეიძლება „ისე როგორც“ მთელი წინადადება უნდა წავიკითხოთ.

დიკონმა წაიკითხა ძლიერ გძელი დახლოებული წინადადება; ენა ეზორძიკებოდა—თითქმის უგზო-უკვლოთ მიდიოდა აჩხილი მიდორზე და არ იცოდა რა იყო წინ და რა იყო უკან...

— აქიმი ჩაუფიქრდა წაიკითხულ წინადადებას; დიკონი კი უხმოთ იდგა და უცდიდა.

— ეშმაკმა იცის!—სთქვა ბოლოს აქიშმა გაუშვით...

— იმე! როგორ გაუშვით...

— მე არ ვიცი და... განაგრძეთ კითხვა და მერე გაიგებთ...

— ჰამ! სთქვა დიკონმა, დაუქნდა. წავიდა.

მეორეჯერ დიკონმა სწორეთ იმ წამს მიმართა აქიშს, როცა უკანასკნელი ავთმყოფებთან წასვლას აპირებდა.

— აი,—პირდაპირ შემოსვლისთანავე დაიწყო მან, ხელში გაშლილი წიგნი ეჭირა: „ან და რატომ არის დასრულებული ცხოველი ახლათ დაბადებულზე უკეთესი?“ რათ არის, ბატონო ივანე?

— რაო? რა ცხოველი?

— აქ საერთოდ, მაგალითად, არის ნათქვამი, მაგალითად, ა, როგორ სწერია: „ან და რა არის უკეთესი ახლათ დაბადებულ ცხოველში?“

— მომეცით წიგნი! სად სწერია?

— დიკონმა წიგნი გადასცა, უჩვენა ადგილი და უცდიდა.

ხუთიოდე წუთი კითხულობდა აქიმი ნახევრად ადგილს, აბრუნებდა ფურცლებს ხან წინ ხან უკან და ბოლოს სთქვა:

— ასე შუა ადგილიდან ამოგლეჯილი წინადადების ახსნა არ შემიძლია! ეს შეუძლებელია. ეშმაკმა იცის, რას ნიშნავს.

— ჰმ!—ისევ ჩაახველი დიკონმა.

— რამდენიმე გვერდი მაინც უნდა წავიკითხო, რომ გავიგო... ხელო მოდიოთ, ნასადილეს და ერთად წავიკითხოთ.

დაკონს პასუხი არ უთქვამს, გაიდა.

ლის, მოთავსებული თქვენს ვახუშტის 23
ამა იანვრის მე-17 წ.ში სახელმწიფო:
ბ. ბოკიალის შვილები, ვითომ
მე მას ცილის ეფემტე და საზოგადოე-
ბაში ხმას ვაგრძელებდეს, რომ ის მე
მეტყუებდა და ფულს მართებდა, მასთან
მოყვას ქართული ანდაზა: „ჩემი შენ
გითხარი...“ და მიწვევს სამედიტაციო
სამართალში, არ მესმის, რაშია საჭი?
რას ეძახის იგი ცილისწამება? სად და
ვისთან რა ცილი დავსწამე? რა ფულს
მეტყუებდა ის მე? ან რატომ მოყვას მას
აღნიშნული ანდაზა? გამოკვლევისა და
ახსნით რომ ყოის მის წერილში ყოვე-
ლივე აღნიშნული—რა სურს, ჩემგან ბ.
ბოკიალის, მაშინ შემძლია ჯეროვანი
პასუხი გავსცე, ახლა კი, რადგან მე
მისი არც ცილისწამება, არც შეურაცხ-
ყოფის მიყენება, ან სხვა რითმე მისი
დასახვა აზრათაც არ მომსწოდია, არ ვი-
ცი, რა პასუხი მივსცე, ან რა საფაზე
გავყვე სამედიტაციო სამართალში.

ბ. რედაქტორი! ნება გვიბოძეთ თქვე-
ნი გაზეთის სახელმწიფო მადლობა ვუ-
ძღვნი ქვემოთმოთვლილ პირთ, რომელ-
თაც არ დაიხარეს თავისი წვლილის გამო-
ტება და მით ღირსი მოწვევით ლეონტი
ახობაძე შკოლის დატარების, სია შემო-
წირვით: ნატ. ნანეიშვილისა—2 მ.
6 წ.; ის. სტურუა—მანეთისაგან; თი-
თო მანეთი: ალ. გვანცელაძე, სპ. სიხა-
რულიძე, ნ. ჩხიკავაძე, ელ. მიქელაძის
ასული, ან. მამაგვიშვილის ასული, ლიზა
ბერიძის, იონა, გ. მორჩილიძე, და დავ.
კირთაძე; ათათი შაურა; გ. ჯურშაძე,
ვ. კობრეძე, თ. მჭედიაძე, მ. ტორაშე-
ლიძე, ელ. ნაცვლიძე, მარ. ბერიძისა,
ლ. მჭედლიძის ასული, გ. დუნდუა, მ. გ.,
დ. სტურუა, ვლ. კორძაია, ალ.
ჯავახიშვილი, თ. ბახტაძის ასული, პ. კვან-
ტლიანის ასული, მარ. კვიშვილისა;
იაკობ მეგრელიშვილი—6 წ., სტურ.
სტურუა და რომ. ახობაძე ხუთ-ხუთი
შაური და გზაზე ნაბიჯი 21 კ.
ან. მამაგვიშვილის ასული და აქაში რ.
ნანეიშვილი.

რედაქტორ-გამომცემელი გ. ბერიშვილი.
ფურცლი რამდენიმე გვერდი და კიდევ
აპირბაძე კითხვის მიცემას.
— ეს რაღას ნიშნავს „ფორმათა კომ-
ბინაცია“?
მეგობრებო! გააწყვეტეთ:
— მერე! მერე! ახლა მივდივარ. ხვალ
მოდი მთელი საღამოთა და ყოველივეს
გავარჩევთ.
— კარგი... თ, რა ძნელი-გასაგებია!
— არაფერია! მერე გნახეთ—უბრალო
აქიმი და საქაროთ წასვლელათ მოე-
მზად—მოდი!
ლიკონი ჩემი იყო. შეიარაღი გვერ-
დები წიგნისა და წიგნისა; წიგნისა კი
სიტყვა „უსათუოთ მოგვიღო.“
სამედიტაციო ბასისთვის დანიშნულ
საღამოს მოხდა არა ის, რაც ჯერად მო-
მხდარიყო. ჩვეულებისამებ ქალაქ გარეთ
გვედით სასიეროთა და სრულიად და-
გვიწყდა, რომ „დღეს საღამოს“ უნდა
მოხდებოდა ლიკონი, გავგახსენდა მაშინ,
როცა თითქმის დაღამდა.
მივაშურეთ სახლს.
ოთახებში წვედოდა; ფანჯრები ღია
დავხვდებო; მოხსნა რაღაც ხმაურობა.
თურმე იგინებოდნენ!
— რა დეგმართა? მთვრალია? იკი-
თხა აქიმი, რაკი გვიგონა ნაცნო-
ბის ხმა.
აქიმი ყური დაუდგო რომ, დარწმუ-
ნებულიყო. ლიკონი აგინებდა ანტო-
ნოვის ქალს, სიძეს, დეკანოზს, თავის
ცილის, წიგნებს, ყურნალებს, ერთი სი-
ტყუით ყველაფერს, რაც კი მოგონდ-
ბოდა გაბრუნების მთვრალ თავს.
— ბებია!—ყვიროდა იგი—ბებია-
ობა! არა დიდი კეტი მაგათთვის საქი-
რო... ერთი შეხედეთ, ე, თქვე, ბებია
ქალბო!..
— მაშო ლიკონო! შეწყვეტთ სი-
ტყუ აქიმი. — რა დეგმართა? ისევ
დაიწყეთ?

სამედიტაციო-პედაგოგიური და სალიტერ. ყურნალი
„განათლება“
მიიღება ხელისმომწერა 1914 წლისთვის.
(წაიწერა მეშვიდე).
1914 წელსი ყურნალი „განათლება“ ჩვეულებრივად გამოვა ყოველთვის
შუა ზოგადი გარდა ზედათის ორისთვის. ყურნალში იბეჭდება წერილები,
როგორც სწავლა-აღზრდის შესახებ, აგრეთვე მეცნიერების სხვადასხვა დარ-
გიდან და სიტყვა-კავშირის მწერლობიდან; აქვე თვითონ ყურნალის ყველა გან-
ყოფილება, გამოვა ჩვეულებრივად უკეთ დასურათებული. ყურნალში მონაწილე-
ბას იღებენ ყველა ჩვენი საუკეთესო მეცნიერები, მწერლები, პედაგოგები და პოეტები.
ყურნალში არის ცალკე განყოფილება, სადაც იბეჭდება ყო-
ველგვარი ცნობა ქ. შ. წერეთლის გამაგრებული საზო-
გადოებისა და მისი განყოფილებათა მოქმედების შესახებ.
წლიური ფასი ყურნალისა არის ოთხი მანეთი (4 მ.). მაღალი სოფლის
მასწავლებლებს და საზოგადო სამსახურელებს ყურნალი დაეთმობათ სამ მან-
ეთად, საზოგადოარეთ 6 მან. 1914 წ. ხელისმომწერები მიიღებენ საჩუქრათ:
ილია ჭავჭავაძის, პეტრე მკერდის, უსუნკას, რუსოსა და კამენსკის სურათებს.
ხელისმომწერა მიიღება თვითონ: ქართულ გიმნაზიაში, „ნაკადულის“
რედაქციაში და წერეთლის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში ივანე ავალი-
შვილიან. ქუთაისში ისტორიკ კვიკარძისთან, ბათუმში ტრ. ინსარაძისთან
და წიგნის მაღაზია „ვანთაღმა“, ამ ორ ადგილსა და სამტრედიის იყიდება
ცალკე ნუშრებიც, თითო 2 მანათ.
რედაქცია სთხოვს ხელისმომწერებს დროზე დაგვიყვანო ყურნალი.
მისამართი: Тифлиς. Дворянск. Грузинская Гимназия Л. Г. Бочавадзе.
რედაქტორ-გამომცემელი ლ. გ. ბოკიაძე.

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა საყმაწვილო სურათებიან ყურნალ
წაიწერა მეშვიდე.
(1914 წ. 1-ლი იანვრიდან 1915 წ. 1-ლი იანვრამდე).
თვითონ, გოლოვინის პრესტეტი, № 8, შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან
№ 2, ყურნალი გამოვა იმავე პრესტეტი, რაგორც აქამდის გამოდიოდა:
მიღებ წიგნისა— 24 წიგნი. მოხდით— 12 წიგნი.
36-სურათი, წიგნის პირველ გვერდზე მოთავსებული. ყურნალშია მოთხოვნი
და სამედიტაციო წერილები დასურათებული.
საწყებათ, ორთვე გამოცემის წიგნს ხელის მოწერას შეეძლება წიგნი:
„მიწის ძეგლი და ცეცხლის მფრქველი მთები“,
(მრავალი სურათით), გიორგი ანთაძისა.
ფასი ყურნალისა: ორთვე გამოცემა წლიურად—5 მ., ნახევარი წლით—3 მ.,
საზოგადოარეთ—7 მ., ნახევარი წლით—4 მან., მცირე წლიურად—ცალკე
მ. მ.; მოხდითათვის—3 მ., ხელის მოწერა მიიღება წლიურად და ნახევარი
წლით. ხელის-მოწერა შეიძლება:
თვითონ: „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბოლაშვილის სახლი, გოლოვინის
პრესტეტი, № 8, Редакция „Накадули“, Головинский просп. № 8,
და წერეთლის გამაგრ. საზოგ. მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, ქუთაისში—ისტო-
რ. კვიკარძისთან. მ. ყაუხჩიშვილიან და თ. მთავრიშვილიან, სამტრედიის—
ელ. ნაცვლიძისთან, ფთხში—თეოდორე კანდელაკთან, ბათუმში—კნ. სოფო
ნაკაშიძისთან, ტრაფში ინსარაძისთან და ანასტასია ლომინაძისთან. რედაქციაში და
საზოგადოარეთ—თვითონ. თვითონ—განა პაატაშვილიან, ანაფანიაძე—კო-
ლახიშვილიან—ტორი ინაძისთან. თვითონ—განა პაატაშვილიან, ანაფანიაძე—კო-
სტანტინე გვარამაძისთან, ბაქოში—განა აბდულოვთან, ნათ. გელაშვილიან
ივანე ელიშვილიან, გორში—ნათ. ლომიურთან და ქეთევან ჯავახიშვილიან,
საქსში—კნ. მარია ანაბაძისთან, ჭავჭავაძე—ივანე გომეზაშვილიან, განაში—
ბ. აბოქაძისთან, ერევანში—კ. ოლიშვილიან, ფანში—კ. საათაშვილიან; აქვე
სანდრეშვილიან—ს. შატერაშვილიან, რუსთაშვილიან—მ. კლიშვილიან, ხანში—
მ. ი. კავჭავაძისთან.
1631 რედაქტორი ნ. ნაკაშიძე. გამოცე. თ-დ პ. თუმანიშვილი.

— დიხს!—მარათ და ხერეთ უბა-
სუბა დიკონმა.
— კარგია სწორეთ!
— ძლიერ კარგი! თქვენ კი გვგონათ
სულელი მიმოვით? სადღისა და ვახშის
წინ თითო ფხვიერი? ა, შექმე!..
შერცხვა აქიმი. არ ამოუღია. დიდა ჩუ-
მათ.
— თქვენც, თქვენც მეცნიერები ხართ
რალა!—ამბობდა დიკონი—რაც არ უნ-
და გკითხოს გაცმა, არ იცით... რა ჩემი
ფხვიერი გვსმის? ფხვიერი... ჩის კუნძე-
ბი ხართ თქვენ თქვენი წიგნებიანთ...
ადამიანს სული ტკივა, თქვენ კი, თქვე
ვირის თავებო...
— დახურეთ ფანჯარა!—დაიძახა გულ-
მოსულმა აქიმი—იგინოს რამდენიც უნ-
და! მუდამ ასე... ხვალ ასევე მოგე...
დიხანს დაკეტულ ფანჯრებს აქით
ისმოდა გინება დიკონისა... მე, თქვე
ბებია-ქალბო, რკინის „ფხვიერი“ უნდა
გამოგიწეროსთ კცემა, რომ არ იქურ-
დოთ. „უწმინდურო ხელისტეობი!“ წა-
იკითხე, შე ღორო, რას ამბობს ბოკი!..
ერთი ბისმარკი გავსრავდეთ!..
— ორ დღეს შემდეგ ხელახლათ ვნახე
დიკონი.
— მოსვენეთ, მაშო დიკონო! და-
ბანდით!—მივსალმე მე შემოსვლისთა-
ნავე.
— ო, ღმერთო ჩემო!.. მე საღამოც
არ მომხსენებია! ეჰ! ვალუბები... ღმერთ-
მანი... საშველი არ პაქვს.
დაჯდა მაგიდასთან, დადლილათ და-
ხარა თავი. ღრმად ითქამდა სულს.
— რა მოხდა?
— ბევრს თხოულობს სინდისი...
სული კი ღორული გვაქვს და... წელში
გსწყდები... რათ ვდებდომ ფხვიერს?
იმისთვის... წიგნებსაც იმისთვის ვკითხუ-
ლობ.

გეოლოგია ხელისმომწერა
„სასოფლო გაზეთი.“
24-თვე. უკვე შესრულდა მისი არსებობის ერთი წელიწადი.
მიიღება ხელისმომწერა 1914 წლისთვის.
წლიური ფასი 4 მან.
ნახევარი წლის 2 მან.
ფულის შემოტანა შეიძლება ორგერ:
2 მანეთი დაკეთისთანავე, 2 მანეთი პირველ მაისისთვის.
მთელი წლის ხელისმომწერთ გაგზავნებათ საშუალოთ ბოსტნეულობის
საყვები ბაღების თესვით და წიგნაკებით.
ფულის გამოგზავნა შეიძლება შემდეგი ადრესით: Кутаись С. Х. Шко-
ла, Александру Давидовичу Шарашидзе.

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი
„სახალხო გაზეთი“
(წელიწადი მეხუთე)
1914 წ. გამოვა იმავე პრესტეტი, რაგორც აქამდის გამოდიოდა კვირათათ
სურათებიანი დამატება
1914 წლ. ხელის მომწერნი, ვინც მთელი წლის საფასურს გადაიხდის მიიღებენ
პრემიით: პირველი წიგნი: ქართული მწერლები: 1 „უკვანძო მუხე“ ისტორ.
დრამა 5 მოკ. ალექ. შანშიაშვილისა. 2. „მამყრად მარგალი“ ისტ. რომ გ.
ბარნოვისა მეორე წიგნი: უცხოეთის მწერლები: „ღონ კარლოსი“—ტრაგ. შილე-
რისა, თარგმ. გერმან. ალ. შანშიაშვილისა. და სხვ. ნაწარმოები უცხოეთის
მწერლებისა შესაშვ წიგნი „სამეცნიერო კრებული.“ ორიგინალური და ნათარგმნი
წერილები.
გ ა ზ ე თ ი ს ზ ა ს ი
თვითონში და მის გარე.
12 თ. 11 თ. 10 თ. 9 თ. 8 თ. 7 თ. 6 თ. 5 თ. 4 თ. 3 თ. 2 თ. 1 თ.
88.10წ. 8 8.—, 72.10წ. 63.15წ. 6 3.—, 58. 5წ. 48.10წ. 38.15წ. 3 3.—, 28. 5წ. 18.10წ. — 15წ.
საზოგადოარეთ.
158.—, 138.15წ. 123.10წ. 113.5წ. 103.—, 83.15წ. 73.10წ. 63. 5წ. 5 3.—, 33.15წ. 23.10წ. 13. 5წ.
ცალკე ნაწარმოები უკვანძო მუხე და დამატებაში შეიძლება გამოცემა.

თეგერულის უკანასკნელ რიცხვებში აღესალმეთ სტუდენტთა ინციაგით
გამოვა ქართულ ენაზე სამეცნიერო სალიტერატურო კრებული
„ცხოვრება და მეცნიერება.“
რომელშია მოწოდებული იღებენ სტუდენტების გარდა ადგილობრივ უნივერ-
სიტეტში მომუშავე სამეცნიერო ძალეები. სულთა შემოსავლი ამ კრებულიდან
გადაიღება ადრესის ქართულ საზოგადოების „საქართველო“-ს სასარგებლოთ.
ზ ა ს ა რ ა ს ი.
ბრ.—დღეს: ს. ავალიან. დრამათ გავლენა გულთა სკაიონი. ორდინატორი ნერ-
ვაულ კანდიდატა აქამდ ს. ვიუშაძე: საუბარ ტრანს ფუნქციონირ. მრჩეველარი
ანატოლი თეატრისა აქამდ ს. კანაია: ნარმადურ ანატომიის შესავალი (უკვანძო და
ქსოვლი). ორდინატორი გენერალ კათონაშვილი აქამდ მ. გეგეძე: ადამიანის სქესი-
ბადაც ცხოვრება. სტუდენტი მ. ქაფიშვილი: ანაბაზა. სტ. ქ. რაჭველიშვილი. სურს-
აო სტუდენტის შესახებ. სტ. ს. ანაბაშვილი, სმეტე-სათაგას სიძეველი. სტ. გ.
კარბელაშვილი. ანაბაშვილი (მოთხ. სტუდ. ცხოვ.) სტ. დ. გელაშვილი. ბეშის აღზა.
სტ. გ. ურუშაძე. რადის მამუკაშვილი.
ხელის მოწერა მიიღება ქუთაისში კ. ოცხლის და ან. წიგნის მაღაზიაში ალექ-
სანდრეს ქუჩა. ზ. კოკიაშვილის სახლი. ხელის მოწერათ წიგნი ელირება ერთი
მანეთი, შემდეგ 1 მ. 10 წ.

გ. მოკლაშვილი და ს. წიკიშვილი
კრძალვით წარმადგენელი ქუთაისის გუბერნიაში, ბათუმისა და სოხუმის ოლქში
უმაღლესი სასახლის გოფეშტერის, აური სტუდენტის ბის წიგნ-მამუკაშვილის შემსახის მიხე-
ბის ქაჩხის, მიმტყუთ განსაკუთრებული უფადაზნა მინის უფადაზნაშვილის „БЕМСКОЕ“
რაიმეშვილის მაღაზიაში იყიდება:
საუკეთესო
ქარბნებისა
მიღებასა ღირსელი
საქონელი: კარის, ფანჯრის
და ღუმელის მოწყობილობანი;
საღერგო ხელისწყობი, ფანჯრის
მინები, რკინის ნიშნები, ლურსმანი, მე-
თული, ყოველგვარი საღებავი წიმალი,
ელექტრონის ხარის მოწყობილობა, მზალიერი,
ცემენტი, ემალიანი ქუტქელი, ასფალტი და სხ.
გაჭრება პარკითა და წვრილათ ხელმისაწვდომ ფასათ.
ქ. ქუთაისში, საკუთარ შენახვაში, მიხედვის ქეზზე № 65

რკინის გზა.
ქუთაისიდან 8 მილის
თვითონში: სახალხო დილის 10 საათ. 6 წ.
ფოტის დილის 11 საათ. 55 წ.
სახალხო ღამით 11 საათ. 27 წ.
ათო მხ: სახალხო დილის 5 საათ. 10 წ.
სახალხო ღამით 11 საათ. 27 წ.
ფოტის საღამოს 5 საათ. 21 წ.
ფოტის დილის 4 საათ. 22 წ.
სახალხო ღამით 5 საათ. 10 წ.
ფოტის დილით 5 საათ. 21 წ.
ფოტის დილით 4 საათ. 57 წ.
ფოტის დილით 7 საათ. 50 წ.
ქუთაისიდან 8 მილის
თვითონში: სახალხო დილის 10 საათ. 6 წ.
ფოტის დილის 11 საათ. 55 წ.
სახალხო ღამით 11 საათ. 27 წ.
ათო მხ: სახალხო დილის 5 საათ. 10 წ.
სახალხო ღამით 11 საათ. 27 წ.
ფოტის საღამოს 5 საათ. 21 წ.
ფოტის დილის 4 საათ. 22 წ.
სახალხო ღამით 5 საათ. 10 წ.
ფოტის დილით 5 საათ. 21 წ.
ფოტის დილით 4 საათ. 57 წ.
ფოტის დილით 7 საათ. 50 წ.